

CATALUNYA SOCIAL

Any IV. Núm. 168

15 cèntims

18 juliol de 1924

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
CAMEROS, 3 (Passatge Orfeo Català) BARCELONA

APARTAT 273
TELÉFON 1114

El cine i la pornografia

ELS EDUCADORS MODERNS DE LA JOVENTUT

L'arma de la cultura

Dissortadament encara hi ha catòlics que no s'han adonat que avui en el món és triomfa esgrimint l'arma refulgent de la cultura. Cal confessar, baldament la confessió sia dolorosa, que la nostra gent no és pas la que més excel·leix en l'ordre intel·lectual. Tenim, certament, grans mentalitats, però no tenim una cultura col·lectiva. Les nostres entitats, parlem en general, no donen pas una gran importància a la formació intel·lectual de la joventut. La secció cultural es redueix a uns quants joves que fan comèdia els diumenges a les tardes.

A l'Ateneu de Madrid s'hi donaven diàriament conferències importants, i els elements de dreta no sabien fer altra cosa que protestar. Per què no organitzaven també conferències contrarestant la influència que exercien els sectaris? El nostre mal és que no sabem sinó protestar. Creiem únicament en els procediments coercitius. En comptes de lluitar preferim visitar les autoritats per a demanar la clausura de les entitats que ens fan nosa i la suspensió dels periòdics que considerem perillosos.

Per què a Bèlgica tenen una gran influència social els catòlics? És que són més virtuoses que nosaltres? No; és que en general són més cultes. Els catòlics belgues han donat una gran importància a la formació moral de l'individu, però s'han captinut també de la seva formació intel·lectual. La nostra joventut estudiosa ha de passar forçosament per unes Universitats, la majoria dels catedràtics de les quals no són altra cosa que pobres funcionaris que amb influències polítiques han aconseguit una càtedra.

A Alemanya hi ha nuclis importantíssims de catòlics que excel·leixen en la filosofia i en les ciències. A casa nostra no es fan altra cosa que traduccions i encara deficientes. Les obres apologètiques més importants i les obres filosòfiques més lluminoses i pregones, ens vénen de l'estranger. Arreu del món trobeu unes figures gegantines que amb la llum de la seva intel·ligència guien les ovelles que els han estat confiades.

No cal sinó assistir a les vetllades dels centres catòlics per a conèixer la incultura de la nostra gent. Tenim molt bona gent, però no els feu pensar gaire.

No solament hem oblidat la cultura, sinó també la formació de caràcter de la nostra joventut. Parlant amb sinceritat, hem de confessar que els catòlics s'han captinut molt poc de la seva formació de caràcter. Més us diré, encara: en general els homes de caràcter ens fan por. Preferim l'home mansoi, de bona jeia, que no s'atreveix a descloure els llavis per a fer la més petita impugnació de les nostres idees.

En les societats catòliques on predominen els obrers, veureu que els més estimats són aquells als quals és pot modelar fàcilment com figures de cera. Són els que no protesten mai, els resignats, els que s'endormisquen bo i llegint la premsa, els que donen el seu assentiment a totes les proposicions de la junta. El mateix passa amb les altres associacions. Si algun soci sincer, de caràcter, que vol pensar amb el seu propi cervell i es reserva el dret d'opinar, s'atreveix a fer sentir la seva veu, és considerat moltes vegades com un element perillós. La nostra gent s'estima més un home dòcil que somrigui com un conill de guix, que no pas un home intel·ligent que protesta quan cal protestar.

No és preferible tenir homes, que figures de guix? Naturalment que dins de les entitats hi ha d'haver ordre i disciplina, car els homes indisciplinats no han fet mai res de profit, però no hem de témer els que tenen energia i caràcter.

Vulguem, doncs, tenir homes de caràcter i homes cultes. Els nostres adversaris els vencerem combatent-los amb l'arma de la cultura. Però la nostra cultura ha d'ésser integralment cristiana. Sant Agustí abans de la seva conversió era un fracassat. Però quan la seva intel·ligència va rebre la llum de la fe, fou un home d'una gran potència intel·lectual. Li mancava la llum que el guiés per les regions del pensament.

Sigui la llum que irradia l'Església el nostre guiatge, i sapiguem fer brillar en les nostres mans l'arma refulgent de la cultura cristiana.

La taxa de la patata

Té lloc al cafè del poble aquest diàleg, una tarda avorrida de festa.

Es gairebé desert el cafè. La gent, lassa de treballar tot el matí enfollidament, ara és a jugar una soporífera sesta. Cau un sol esclatant que fa cantar la cigala de bo de bo, i els pocs que han vingut dejorn enraonen mandrosament o juguen al dòmino avorrits. Enquadrat en el marc de la finestra tota esbatanada, amb el seu inseparable bastó de cirerer i gonflant els pulmons a la marinada, no hi fa falta el senyor Josep, malgrat ésser dejorn. El senyor Josep és un amable propietari que encara fa una mica de pagès. Serà el darrer de la seva dinastia, car tots els seus fills ja estan escampats per la ciutat. El seu estat nerviós, angoixós diríem millor, no el deixa dormir i aviat fa cap al cafè per distreure i alleujar els seus ocis. No juga: no sap jugar ni vol jugar, perquè el pagès — diu ell, una mica massa pessimista i tot — no hauria d'estar per aquestes coses en les circumstàncies per què atravessem. En canvi, li plau dialogar, tot fumant desficiosament i xarupant glopets de cafè i aigua amb sucre. Com pateix ara, tot sol, per començar el diàleg!

Però un dels seus amics de cada festa no es fa esperar gaire. És el Genís, un xicot alt i ceapat, tot rasurat, vestit amb una impecable brusa negra. En veure'l entrar, el senyor Josep el crida, fent un sospir d'acontentament. I, amable, demana al cafeter que porti a l'amic el que més li plagui. I ben tost comencen el diàleg.

Sr. Josep. — A la fi haveu pogut regar les patates?

Genís. — Gràcies a Déu. Però m'ha costat una colla d'hores de pèrdua de feina esperant que no em passés la tanda i, després, divuit pessetes per quartera de lloguer del motor.

Sr. Josep. — Doncs tanmateix ja no baixa gens d'aigua del riu?

Genís. — Gens; tot s'ha de regar amb motor. I, naturalment, això ens representa un nou arrendament: divuit pessetes la quartera cada vegada; suposant que com a mínim les regui cinc vegades em resultarà que hauré de pagar un sobrearrendament de noranta pessetes per quartera. Ja veu! I les patates no s'animen de preu...

Sr. Josep. — Ni espero que s'animin. El mal per mi, ve de lluny, de posar obstacles a l'exportació de la primerenca, com durant la guerra. Aleshores es mig comprenia; ara, no. Perquè ja en tenen cura els italians i els pagesos d'Argèlia i els mateixos de França del

cantó de la Bretanya, sembrant-ne de primerenca també i fent recular o limitant la nostra exportació. I, és clar, tota la quantitat que per aquestes dificultats no es pogué exportar, tant de Catalunya com de València, ara sobra i l'ha fet baixar de preu fins per sota de la taxa.

Genís. — I vostè creu que es pot posar la mateixa taxa a la primerenca que a la tardana, que s'arrenca ben madura per poder ésser guardada?

Sr. Josep. — No, en bona lògica. Perquè la primerenca només rendeix la meitat, i, si tan primerenca s'arrenca, una tercera part. És una patata de luxe. I això vol dir que com que reporta els mateixos treballs, al pagès, perquè li surti a compte, li han de pagar doble o triple.

Genís. — Però per mi la taxa encara fa un altre mal. I és que el negociant, generalment, tant si hi ha taxa com no, sempre vol guanyar igual. I allò que la taxa no deixa guanyar-li, s'ho rescabala del pagès abaixant-li el preu de compra. De manera que a nosaltres són dos a taxar-nos la mercaderia: l'autoritat i el negociant.

Sr. Josep. — Evidentment. I aquesta és una altra raó per què avui la patata està per sota del preu de taxa... I a quin preu, Genís, teniu comptat que us l'haurien de pagar perquè us sortís remunerada?

Genís. — Ja sap que els pagesos com jo no acostumem a fer números... Però al meu parer almenys me l'haurieu d'abonar a vint pessetes els cent quilos.

Sr. Josep. — Encara no us sortirien els comptes. Aquest any, donat el tipus d'arrendament, les despeses per perseguir els cadells rosegadors, el sulfat per combatre el mildiu i, sobretot, el cànon a què hem d'abonar l'aigua treta amb motor per regar... em sembla que per guanyar-vos-hi la vida haurieu de vendre a vint-i-cinc. I si no, feu números i ho veureu.

Genís. — I aleshores, a Barcelona, a quin preu s'hauria de vendre?

Sr. Josep. — A trenta cinc o trenta set, i a quaranta i tot. Aleshores tant el pagès com el negociant, com el detallista hi guanyarien el cinc o sis per cent, ben justament, del capital.

Genís. — Les trobaria tothom cares...

Sr. Josep. — Però què hi ha avui que no sigui car? I després de tot, creieu vós que una família obrera o menestrala trobaria gaire

avantatge que pugui comprar una sola cosa barata i totes les altres cares? Suposem cada família constituïda per cinc individus. I que cada individu consumeixi diàriament dos cents grams de patata. Resultarà per a cada família, diàriament, un consum d'un quilo. O sigui de pagar aquest a vint-i-cinc cèntims en lloc de trenta cinc, un estalvi diari de deu cèntims. Vós, Genís, creieu que en aquests temps que tothom té la mà foradada, representa absolutament res per a una família un estalvi diari de deu cèntims?

Genís. — Es clar que no. I en canvi per a nosaltres representa guanyar-nos la vida o bé la ruïna. Però, com ho explica vostè que les patates de València i fins he sentit a dir que les d'Almeria i tot, puguin ésser venudes a Barcelona tan barates que ens fan la competència de mala manera?

Sr. Josep. — Molt senzillament: pels jornals, la diferència de jornals. No és veritat, Genís, que si vós, en comptes de pagar els jornals a nou pessetes els poguéssiu pagar a cinc o sis, podríeu donar la patata, guanyant-vos-hi la vida, al preu que us la paguen avui, arruïnant-vos?

Genís. — Es clar. I aquest any cabalment, per acabar-ho d'adobar, va haver-hi més d'un de nosaltres que comprà la llavor fins a setanta pessetes. L'eixut, com d'anys ha no s'havia vist, minvarà moltíssim la producció i a la vegada l'encarirà. I tot això, qui ens ho abona a nosaltres?

Sr. Josep. — No paguem els pagesos una contribució anual per subvenir als flagells del camp, les terres plagades de llagosta? Doncs no és just que tots ens paguin també una petita contribució per alleujar el flagell de l'eixut satisfent-nos els fruits un xic més cars?

Genís. — Però qui li fa entendre això a la gent?

Sr. Josep. — Els pagesos ho hauríeu de fer entendre a les autoritats, i aquestes, en bé de l'Agricultura, caldria que apugessin de preu la taxa. I per això, per a casos així, fan el seu servei las associacions. Que per cridar contra els amos... Però no vull seguir per aquest camí perquè no veieu que sóc part interessada i us doni la culpa a vosaltres...

I fent una llarga pausa, els nostres companys passaren a enraonar d'altres assumptes. Capvesprejava, el cafè s'omplí de gom a gom. Aviat, en una sala propera, un piano de manera atrotinat es posà a tocar un vals de moda, convidant el jovent a la dansa. I el senyor Josep, tot aixecant-se neguitós, s'acomiadà del seu company exclamant:

—Això no ho puc sentir... això no ho puc sentir... Adeusiau!

I enfonsant-se el barret de palla se n'anà:

Per la còpia, ANGEL GRAU

Els camins de la pau

ACCIÓ MERAVELLOSA

S'ha dit que França superà les seves derrotes i amb ajuda de tot el món guanyà la guerra mercès a la campanya d'odi que menà contra Alemanya i que, en part, encara dura.

S'ha dit que les injustícies i violències del Tractat de Pau de Versalles i l'ocupació de territoris alemanys pels francesos, amb els consegüents atropells al poble vençut, provocaran, tard o d'hora, una nova guerra pitjor que la passada.

Es, però, cert que entre les dues grans nacions d'Europa s'han alçat muralles més altes que les de la Xina, amb marlets de canons, cobricelades per núvols d'avions militars que eclipsen el sol en ple dia.

Doncs bé. En aquestes terribles circumstàncies que fan impossible la pau del món i el ressorgiment d'Europa, un ardit estol de joves catòlics d'Alemanya, recordant a què obliguen les doctrines del Crist, ha resolt posar-les en pràctica perdonant de cor llurs enemics francesos i demanant-los que, per la seva part, els perdonin també.

El pit generós de Marc Sagnier s'ha obert de bat a bat a les nobilíssimes crides dels joves alemanys, i amb ell un altre estol d'ànimes verament cristianes treballen perquè la repercussió a França sigui, si més no, semblant a l'acció germanívola cristianíssima del jovent germànic.

Aquest jovent heroic, triplement heroic perquè ha tingut de vèncer-se primer a si mateix, després ha tingut de superar l'exacerbat nacionalisme germànic, i per fi, apaivagar el patriotisme esbogerrat de la gent francesa, s'ha ofert a reparar amb llurs pròpies mans les runes de les regions franceses destruïdes per la guerra, sense preocupar-se de qui en té la culpa i mirant solament a les doctrines de Crist i a la seva pràctica, fidel i sincera.

L'exemple ha alçat a França una onada d'entusiasme i d'agraïment. Moltíssims francesos han respost demanant infants alemanys necessitats d'empar. França no es deixarà guanyar tampoc ara en generositat i noblesa.

"La pau de Crist en el regne de Crist", que proclamà Pius XI.

Verament, és un espectacle meravellós aquest!

COLL DE LES SABINES

Mots del dissabte

MEDITACIONS FEIXISTES

El dia que es complí el primer aniversari de la *Marcia su Roma*, de la presa del poder per Mussolini (28 d'octubre de 1922), el qui escriu aquestes ratlles es trobava a Florència i tingué ocasió de contemplar alguns dels números i actes de l'apoteosi del Feixisme. Veié l'*adunata* o aplec de les milícies feixistes de la capital de la Toscana reunides al peu de l'immens i històric Palau della Signoria; mirà desfilar el *corteo* amb la Senyera i els Trompeters de Florència al cap, les autoritat cíviques i militars ajuntades amb l'estat major de les camises de seda negra, alguns milers de voluntaris amb el "fez" ornat d'un *fascio* d'or, carrabina a la mà, precedits de músiques i banderes, els rengles triples de militants del partit (els "fascisti" vells esgrimint el *manganello* típic: feien més basarda aquests veterans amb el garrot que els joveçans del rifle), les fileres de vells combatents amb la camisa gris-verda, i una restellera de boy-scouts feixistes, de noies feixistes marxant militarment, mutilats de la guerra en llurs cotxets (la nota més patètica de la comitiva), i esbarts interminables de col·legis de nens i nenes amb banderes italianes, molts d'ells també amb el fez negre i la borla penjant aïrosament. L'endemà, el cabdill visità la ciutat de l'Arno i de les Arts, i el qui subscrigué també proporció de llambregar, de darrera la muralla de gent, i sota l'espetec lluminós d'un gran castell de focs aviat del *Belvedere*, en visió fugacíssima, el front llarg i despert del dictador. Benito Mussolini, triomfador i jovial, sentat dalt la barana de l'automòbil, saludava al poble—d'entre el qual sorgia algun crit de *Evviva il Duce, eia, eia, alalà!*—amb la joiosa ufanía de la total victòria.

Llocs de venda, botigues, tots eren ben assortits de mil bibelots diversos celebrant el feixisme i son Duc. Retrats, postals, quadres, llacades, camises negres, gorres amb borla, fins soldadets de plom, és a dir: *piccoli fascisti!* Rétols, cartells, arreu. Arreu banderes. Ciutats i ferrocarrils eren plens d'individus i de caps d'aquest curiós duplicat de l'exèrcit que són les *Milizie Volontarie per la Difesa Nazionale*. A

diversos llocs de Roma tenien quaters amb sentinella armada. Als ferrocarrils, muntaven, en trens i en estacions, una policia rigorosa que controlava els serveis i no gastava pas compliments amb ningú. I era curiós veure trobar-se els oficials de l'exèrcit nacional amb els de l'exèrcit feixista, saludant els primers als segons posant la mà a la gorra, i aquests a aquells amb el braç allargat, gest de la Roma antiga.

Era, en suma, l'espectacle aparent de la Itàlia aquells dies, el de la unanimitat perfecta... tots els cors bategaven segons el ritme del Cap polític, i aquest era el verb únic nacional. Actualment, lectors, ja ho veieu. L'assassinat del diputat socialista Matteotti, en el qual es demostra ésser complicades nombroses i altíssimes personalitats feixistes, fins les del *Quadrumvirat*, fins les més immediates al cabdill, ha aixecat una tempesta que semblaria increïble al qui fa vuit mesos va contemplar la glòria externa d'aquell potentíssim moviment que avui s'esquerda i desploma, si al mateix temps que la glòria pintoresca, que el domini absolut del carrer, no hagués vist també els espais buits tapats amb tela pintada; si no hagués observat les improvisacions, les ficcions literàries, que indicaven on era el punt vulnerable.

Crides i proclames per tots els cantons, a tots els murs, a tots els edificis omplien els ulls d'una literatura de patriotisme frenètic, ardent, de roentor propera al fanatisme. Quan el cap de l'acció nacional s'adreçava a la nació, quan l'ex-combatent es dirigia als ex-combatents, quan el patriota parlava als patriotes, la cosa reeixia; l'oient, el lector, àdhuc estranger, sentien l'escalf del poble que tot unit es defensa fent cara a tot intern i extern perill. Però, ai! quan el text que llegien era un manifest per als obrers!... Aquelles pansides i buides allocucions *ai operai ferroviari fascisti!* Quina huidor i quina insinceritat.

No eren altrament, per al lector català res desconegut. Hi reconeixia la gàrrula monomania, el psitacisme opac, la ficció improvisada de certs sindicats d'aquí. El sindicalisme feixista italià i el sindicalisme anomenat per ironia "lliure" espanyol, tenen socialment força punts de contacte. També els sindicats feixistes englobaren per la força tot el cens obrer, tota la massa dels sindicats rojos.

El feixisme, aquesta vasta maquinària política, no ha pas resolt el problema social. Un des-cuit, un engranatge que salta, un foradet que s'obre, i el vapor intern i el fum del terrible incendi mal comprimit, ixen a fora amb violència comprometedora, amb soroll formidable. A

Itàlia, tornen a estar a un pam de la guerra civil, millor dit, de la guerra obrera.

Es que a Itàlia, com en altres països on s'és produït sota forma distinta un mateix fenomen de biologia social, a la violència socialista — que era ben certa i sagnant i positiva, baldament no se'n recordin els qui han oblidat l'assassinat de Giulio Giordani, regidor de Bolonya, mort a trets pels socialistes *en plena sessió municipal*, el 21 de novembre de 1920, els qui no rememben l'enorme volum de la criminalitat *bolxèvica* italiana des de 1918 fins a 1921 —, a la violència socialista s'ha respost no pas amb un redreçament de justícia, sinó amb la nua i crua violència "conservadora". I a l'ombra de la falsa protecció de l'escut ferri, provisional i efímer, els conservadors, lluny d'esmenar-se, s'han adormit en la platxèria.

Llegeixo que Matteotti, el dia que va ésser segrestat i occit, havia de pronunciar al Parlament un discurs d'oposició sobre la política financiera del petroli i sobre la política de les cases de joc. Aldo Finzi, un dels cabdills feixistes que han hagut de dimitir per causa de l'homei d'aquell diputat, era, segons es diu, l'autor de la reglamentació del joc que el Parlament havia d'aprovar. De Bono, altre membre dimitit del

quadrumvirat, era, segons el corresponsal d'un diari català, "un element de la cràpula nocturna de Roma." La qüestió del joc és actualment un tema de vivíssimes polèmiques a la premsa italiana i no en queden gaire aïrosos els homes de la situació, tal volta fent excepció personal del Duce. A un diari arribat aquí el diumenge llegeixo que la policia va sorprendre una timba aristocràtica a Roma a la qual "c'erano seduti al tavolo, intenti a giocare al *bacarat* venticinque persone, fra cui qualche diplomatico, un generale e tre uomini politici".

A Itàlia, com en altres països, la violència ha sigut emparadora de l'orgia, i això no és pas cap garantia de justícia ni d'ordre social. Un règim de severitat i àdhuc de repressió si voleu, podia ésser protector de la virtut i dels bons costums que regeneren els individus i els pobles: lluny d'això no ha pas estat la bona moral la protegida. La força, actuant en una mena de proteccionisme de la disbauxa, resulta l'expressió del domini d'una classe social, no de la Llei que és severa amb totes elles. I aquesta alternació de classes i aquesta alternació de violències, acabarà ensorrant l'Estat que es lliuri a tan perillós tràngol.

R. RUCABADO

Aquest any com el passat...

De la ciutat al camp

Ha començat el juliol i amb ell el temps de l'escampada dels habitants de ciutat per les nostres muntanyes i platges. Els homes que tot l'any enquadren la seva vida entre les quatre parets d'un despatx o entre les rengleres de cases d'un carrer, arriben a sentir el pes de la regularitat excessiva i monòtona de la vida urbana i la manca d'aire i espai lliures.

I heu's aquí que un cop la calor davalla pels nostres carrers i places, els qui poden, els qui no poden tant, i fins els qui no poden gens, de vegades, deixen la ciutat i s'arrapen en un bell reconet de nostres gemades muntanyes o s'ajassen en una platja de nostra mar mediterrània tan blava, tan bella...

L'estiuéig és confort per a l'esperit, és contemplació de la natura, és salut. Ningú com nosaltres amic de la natura, ningú com

nosaltres per creure en l'acostament a Déu que ella produeix amb tots sos secrets, amb sos encants eternament renovellats. I res no diguem de com necessita el cos descans, el saturament d'aires ben plens d'oxigen...

* * *

Però, per què convertir aquesta festa de l'esperit en ocasió de festa i disbauxa permanent? Per què traslladar el llot del vici de la ciutat als nostres camps i platges?

Els pobles i viles de nostra dolça terra tenen dret a què la seva vida suau i moral (més que la de ciutat, en general) no sigui pertorbada per la gent lliure de ciutat que sembla pendre el camp per lloc d'exhibició de vicis o almenys de lleugereses incompatibles amb la seriositat de la gent del camp.

I és de veure el seguit de balls, de modes indecoroses, d'excursions lliures, de freqüentació de sexes, de joc mateix, etc., que es troba durant l'estiu en pobles i pobles de Catalunya, en els que tenen Casinos i en els que no en tenen.

I és més de plànyer encara això per tal que la gent de ciutat hauria d'ésser portaveu de cultura, de ciutadania, d'elegàncies espirituals pròpies de la vida urbana i civil de ciutat...

Oh, com davant de tanta ignorància de l'espiritualitat de la natura s'allunya aquell *Beatus ille* horacià, que és tot el secret de la vida del camp, que els nostres pobres ciutadans, plens de materialisme, no saben ni poden capir!

Dolent i trist és que això passi. Però més trist és encara que a la tasca de desfeta contribueixin catòlies que nosaltres coneixem i tu també, lector...

Als primers cap parlar-los en el llenguatge en què acabem de fer-ho. Als segons només caldria recordar-los allò de l'Evangeli; "Ai de qui escandalitzarà; valdria més que li pengessin al coll una pedra i fos llençat al fons del mar...!"

I tan poc com costaria el donar bon exemple al poble, el portar a cap durant el temps d'estiu una croada d'apostolat, de modèstia, de vida senzilla i fins elegant, de pietat, d'obra social...

GASTON GÉRARD

La humanitat de certs humanitaris

Justícia Social, periòdic socialista que es publica en català per a desordre i mal de la nostra terra, en la secció d'*Ecos i Comentaris* del darrer número (12 de juliol) fa befa indigna dels miracles de Lourdes.

Cita el cas de la noia Teresa Gallart, guarida miraculosament, per la qual es va celebrar a Calella, l'altre diumenge, una solemne funció, i a seguit publica la nova de la mort de la peregrina Josefina Fuertes, que finà a Lourdes, on va anar greument malalta, formant part també, com l'altra, de la última i recent peregrinació catalana. Seguidament hi posa el setmanari marxista la següent blasfematòria apostilla, que copio tan mal escrita com ha sortit.

"Es veu que els miracles de Lourdes, *Je mes de l'espectre* còmic, tenen també *l'espectre* tràgic".

A la freda injúria dels escèptics madrilenys del *Nuevo Mundo*, s'uneix molt bé l'afront d'aquests tristos diletants de la revolució que omplen de doctrines injustes i antisocials les quatre planes hebdomadàries d'una fulla que no sabem pas perquè s'escriu en català, si el seu objecte és fer *internacionalisme*, si com a *poc internacionals* ataca també (al mateix número i secció) les sardanes, les caputxetes i els pessebres.

Gosen riure's dels miracles de Lourdes els monopolitzadors de l'humanitarisme! El socialis-

me, basat en l'especulació intel·lectual de les desgràcies i flagells humans, fa mofa de l'indret sant on tantíssimes xacres, tan greus i doloroses malalties són curades per una virtut que *almenys* és misteriosa i hauria d'inspirar *almenys*, si no la fe, el respecte, als incrèduls sincers. L'espectacle de les muniors de Lourdes — àdhuc prescindint de tot element sobrenatural — és una de les visions més dramàtiques, ho dic humanament parlant, de la humanitat perseguida pel sofriment, torturada pel dolor, cercant remei amb daler fervorós, cercant-lo i trobant-lo en proporció i en condicions positivament desconcertants, garantint-se per *milers* els malalts i nafrats que de tot el món hi corren.

Ja es veu quina és la substància humanitària que omple *Justícia Social*. Un dia fan el panegíric de Caïn, i justifiquen el fratricidi. Altre dia fan despreci de l'obra sublim de la Santa Providència en localitzar i fer contemporanis els miracles de Crist, en reviure l'Evangeli entre nosaltres. Blasfemen el miracle, el miracle brillantíssim de la Caritat. Blasfemen la compassió de Déu vers els pobres malalts i sofridors de la terra.

Guariu-los, doncs, vosaltres si podeu, ja que us mereix burla que els guareixi la Santa Verge!

L'obra de la Caixa de Pensions

El crèdit prendari

II i últim

Les noves formes que la Caixa de Pensions ha sabut imprimir al crèdit prendari en el moment d'adoptar l'obra del Mont de Pietat de la Verge de l'Esperança, han estat hàbilment enllaçades amb les formes tradicionals del mateix. I així mentre no s'han abandonat les formes antigues per la consideració que ells constituïen l'ambient popular del Montepio, ambient de què no convenia despullar-lo fins a esperar una educació suficient del poble respecte a les noves formes i una perfecta adaptació d'aquestes a les intel·ligències de les classes més modestes que són les que generalment usen aquest crèdit.

I per això ha començat per mantenir-se la forma de l'empenyament amb papereta, forma la més tradicional dels Monts de Pietat. En el nostre, l'interès que paga el prestatari es calcula a raó del cinc per cent anyal, i per a la duració del préstec pot elegir-se entre terminis de tres i de sis mesos. I encara aquests préstecs ofereixen l'avantatge que un cop vençuts, poden ésser renovellats per un període igual al de constitució mitjançant una reducció que fixa la Direcció del Mont.

Sobre aquesta forma de préstecs són prou significatives les següents paraules de la Memòria explicativa d'aquesta institució en el moment d'adoptar-la la Caixa. Diuen així: "En conservar-se aquests típics empenyaments amb papereta s'han introduït en les seves condicions algunes modificacions encaminades a humanitzar-los més. La principal ha estat la supressió de la condició acostumada en la reglamentació dels Monts de Pietat segons la qual aquests no responen de les penyes a llurs amos en casos d'incendi, robatori, força major o altres fortuits. Renunciant a aquesta condició, el Mont de Pietat de la Mare de Déu de l'Esperança ha adoptat el procediment d'assegurar pel seu compte i pel seu valor les coses empenyades perquè en cas de desaparició de les mateixes per causa de força major poder indemnitzar del seu valor als propietaris deduïnt, naturalment, el capital del préstec". I així no és possible que els prestataris es trobin en el cas de crueltat de pèrdua de la penyora i haver de restituir el capital prestat.

En els préstecs amb cartilla de rescat (segona forma de préstecs) l'empenyament és també amb papereta, l'interès del cinc per cent i el termini màxim de sis mesos. I el procediment és el següent: En el moment de constituir el préstec, el prestatari rep una *cartilla de rescat*, en la qual es poden anar acumulant, amb les facilitats del petit estalvi, les quantitats necessàries per a cobrir la quantitat manllevada. En la cartilla poden fer-se imposicions i restes, i el remanent dona sempre l'interès d'una llibreta d'estalvi ordinària; quan el saldo excedeix de la quantitat prestatada queda el préstec cancel·lat, i si hi ha sobrant en la llibreta o cartilla, s'obre al prestatari una llibreta ordinària d'estalvi perquè pugui practicar el mateix aprofitant l'avinentesa d'estar ja acostumat a estalviar amb llibreta. Així es combinen l'empenyament amb l'estalvi i s'inicia als prestataris en la pràctica d'aquest darrer.

• Per això diu la Memòria abans referida: "Les cartilles de rescat emeses com a complement d'un empenyament pot afirmar-se que sintetitzen i resumeixen els avantatges de la llibreta d'estalvi, dels comptes corrents i de les operacions d'amortització voluntària. Són llibretes d'estalvi perquè mitjançant elles poden formar-se els petits capitals necessaris per a la cancel·lació dels préstecs; són comptes corrents perquè en ells poden imposar-se i retirar-se quantitats a voluntat del titular; són operacions d'amortització voluntària perquè el titular pot anar fent les entregues a mida del seu gust en el termini fixat i segons les possibilitats seves". Constitueix una veritable troballa aquesta forma d'empenyament-estalvi.

La tercera forma la constitueixen els anomenats "Préstecs amortitzables", que són també préstecs amb papereta i amortitzables (i aquesta és l'especialitat) en terminis iguals i periòdics. El prestatari pot escollir per la duració d'uns cinc anys de termini i ha de satisfer per a l'amortització un cànon trimestral que compregui l'interès a base del cinc per cent anyal i l'amortització convinguda. Un cop pagat el darrer cànon trimestral queda el préstec cancel·lat i es retorna la penyora.

Aquesta forma és aconsellable principalment per als empenyaments d'importància superior a cinquanta pessetes les penyores dels quals siguin joies.

Altra especialitat notable de les operacions del Mont de Pietat de l'Esperança és la dels empenyaments benèfics estrictament. I així vénen descrits pel document abans indicat: "En la vida dels Monts de Pietat, els sobrants de les subhastes els titulars de les quals no es presenten a reclamar els empenyaments, ni tenen domicili conegut, vénen de costum quedant en poder del Mont, perquè veritablement no hi cap altra solució en l'ordre pràctic.

Aquests sobrants, però, tenen un marcat caràcter social que fa antipàtica la idea que fons que són d'evident propietat dels prestataris puguin passar a nodrir els mitjans administratius d'una institució que ha estat creada pietosament per al socors dels que hi acuden.

El nostre Mont de Pietat ha procurat solucionar aquest problema utilitzant aquests fons per a empenyaments benèfics, de manera que després d'haver conservat per tres anys els fons a disposició dels prestataris aplicarà els sobrants no reclamats a un compte dit d'empenyament benèfic que es nodrirà amb això i amb donatius i subvencions per atendre aquesta finalitat.

Es faran aquests préstecs en forma de papereta però amb la diferència dels altres que els prestataris no hauran de pagar interès i no podran rebre quantitat superior a vint-i-cinc pessetes. Sols es podran concedir aquests préstecs amb instància de les Conferències de St. Vicens, Caixa de lloguers, obres benèfiques de la Caixa de Pensions i altres que siguin acceptades per la Caixa.

Darrerament ve la forma d'empenyaments

combinats amb segur, com a complement dels anteriors. "Aquesta operació es realitza simultàniament amb la del préstec, pagant-se a l'acte, com a preu del segur, una prima única per tot el temps de la seva vigència. Si el prestatari mor durant el termini estipulat per a l'empenyament o el segur, el Mont de Pietat, després de trobar-se al corrent del cobrament dels interessos, retorna als hereus d'aquell les penyores, sense que els hereus hagin de reintegrar al Mont la quantitat rebuda en préstec, quedant així aquest cancel·lat".

No cal dir com és fortament interessant l'actuació social de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, poc coneguda encara del gran públic. Però entre totes les institucions, potser no n'hi ha cap que en l'ordre dels desenrotllament de la riquesa a base del crèdit pugui prestar-se a tan grans expansions com aquesta que acabem de descriure amb ben escasses paraules nostres, ja que les emprades pels autors de la Memòria explicativa de la institució són tan precises.

I si a això hi ajuntem l'esperit d'humanitat, millor caritat, que fa pensar a la Caixa en l'establiment d'una secció on les mares de família puguin treballar amb la màquina de cosir empenyada, i en una secció on els fillets petits puguin dormir o entretenir-se mentre la mare treballa, i altres belles filigranes que sols l'esperit de Crist aplicat a l'obra social pot suggerir, acabarem per estimar aquesta obra del Mont de Pietat de la Verge de l'Esperança en tot el que té d'estimable, que és molt i de molt fecund esdevenidor.

JOSEP M. GICH

En la quietud de les muntanyes

Feia ja bella estona que caminava amb una mica de somnolència sota el brancatge florit dels arbres, quan heu's aquí que vaig veure arrecerat a la vessant d'una muntanya el cloquer d'un monestir. Les campanes vibren i les seves sonoritats s'estenien terres enllà, damunt dels camps solitaris que verdejaven sota la llum triomfant.

El cel era intensament blau. Darrera les muntanyes hi havien núvols inflats i cotonosos que el vent feia lliscar suauement damunt la verdor dels pins.

Vora el monestir hi havia una font que cantava molt dolçament. Vaig apropar-hi els llavis sedents i hauria dit que no era aigua el que bevia, sinó la pau i la serenitat de les muntanyes. El meu pit esdevingué fresc com l'herba humida que creixia vora la font i l'aigua clara cantava dintre meu.

Vaig arribar al monestir amb la imaginació plena de fantasies i de somnis. Quan vaig posar la petja damunt les lloses del claustre, del campanar queien sis hores. Heu's aquí, vaig dir-me, un lloc ben escaient

per a desplegar les ales de l'esperit i del pensament.

El silenci del claustre era corprenedor. Vaig asseure'm en un banc de pedra. La ciutat turbulenta se'm va aparèixer davant dels meus ulls. Tots els vicis i tots els pecats varen passar formant una corrua interminable. I vaig trobar buides moltes paraules: amor, amistat, sacrifici, heroisme...

Amor! On és l'amor pur i espiritual? Els homes confonen la passió amb l'amor. Quants són els homes que saben esguardar serenament el rostre d'una dona formosa? Els que estimen noblement creuen que la seva estimada no és de carn i ossos, sinó tota esperit. Voleu dir que gairebé no s'ha extingit la llum puríssima que brillava en els ulls de les donzelles? No veieu com van pels carrers amb les mans entrelaçades, o bé amb la mà damunt del braç nu de l'estimada? És amor això o concupiscència?

Amistat! Paraula bella, però buida. Fel·lic d'aquell que té un bon amic. L'home afaïga el poderós i menysprea el pobre. Quan us empeny el dent de la fortuna, trobeu amics que us fingeixen amistat i quan el vent de la dissort us aplan a terra és difícil trobar una mà amiga que us ajudi a pujar el calvari de la vida.

Sacrifici! No demaneu sacrificis als homes. L'home per naturalesa és egoista i viu arrapat fortament a la terra. Voldreu posar en pràctica una idea noble i generosa, i ningú no us ajudarà si no li oferiu un guany positiu. L'home va a l'encalc del plaer i de la riquesa.

Heroisme! Aquesta és una de les paraules més buides. Unicament pot ésser heroic l'home altruista i generós. Els ambiciosos són covards. L'home que no pensa i es posa sempre al costat dels que poden donar-li alguna cosa, pot arribar a ésser ric i àdhuc a tenir influència. L'home de caràcter, que no claudica mai i parla amb sinceritat, ha d'anar pel món amb l'arma al braç disposat a repèlir les agressions dels adversaris. El pensar és gairebé una cosa delictiva. Pocs són els que tenen l'heroisme de blasmar la covardia de la societat que tolera tants pecats i tantes fellonies.

La terra s'enfosquia quan vaig alçar-me del banc. En mig del claustre hi havia una creu de pedra i al damunt el Crist amb els braços oberts. Heu's aquí, vaig dir-me, l'amor, l'amistat, el sacrifici i l'heroisme.

Jesús no traeix mai i estima aquells que

saben estimar-lo. Vaig posar els genolls damunt la pedra dura i vaig acotar el cap davant del Crist que el sol de posta feia esdevenir sangonent.

El monestir es mantenia ferm a través dels segles. Rodolaven els anys i el cloquer emergia en mig de la verdor dels pins signant constantment el cel.

El monestir fou profanat per l'espasa de l'exèrcit invasor, però com que l'esperit palpitava dins d'aquells murs, d'entre les runes sorgí renovellat. Per això perden el temps els que volen matar l'espiritualitat d'un poble. Ja podeu enrunar-lo, que tornarà a refer el seu passat, posant pedra sobre pedra. El que cal és no perdre l'espiritualitat. El monestir es manté ferm perquè fou construït de cara a l'eternitat. Posem també en totes les nostres coses una mica d'eternitat i serem invencibles.

No temeu encara que s'esquerdi el cloquer i s'esberlin les parets. Mentre hi hagi espiritualitat, trobarem pedres cantelludes per a consolidar la nostra obra.

Quan vaig abandonar el monestir parpellejaven tímidament les primeres estrelles. Un grill cantava monòtonament dins del silenci de la muntanya.

En passar davant de la font humil, vaig apropar-hi novament els llavis. L'aigua em regalimava pit avall.

Vaig allunyar-me caminant somniosament terres enllà sota el brill de les estrelles i vora els arbres florits en les branques dels quals dormien els ocells amagant el cap sota l'ala.

J. CIVERA I SORMANI

LA MARQUESA DE BALANZÓ

El dia 9 d'aquest mes de juliol va lliurar l'ànima a Déu la noble i virtuosa dama Excma. senyora Maria de Montserrat Escuder i Ferrer (q. e. p. d.). esposa del nostre il·lustre amic i col·laborador don Llorenç de Balanzó, marquès pontifici d'aquest títol, el benemèrit i ben conegut i estimat escriptor catòlic i literat català, que honora nostres planes amb el pseudònim *Verax*.

De tot cor CATALUNYA SOCIAL ofrena el seu condol al bon amic, al company excel·lent, al lluitador de la Causa de la Veritat. Déu tingui al Cel l'ànima de la seva estimada i digníssima consort i li doni a ell serenitat cristiana.

LA REPOBLACIÓ FORESTAL

Encara deuen fumejar els cinc o sis boscos cremats al mateix temps en les serres misterioses del Montsant, entre les comarques de Tarragona i Lleida, que fa alguns dies llençaven al cel les flames d'un monstruós holocaust de la barbàrie als instints més dolents de l'home; l'instint de la destrucció i l'instint de l'egoisme.

Evidentment, aquests incendis, gairebé simultanis, no han estat fruit de la casualitat ni de la deixadesa d'alguns boscatà. Han estat, evidentment, fills d'una mala intenció, d'una perversitat colpadora.

Des de que escrivim per al públic (ja fa molts anys), no en deixem passar ni un sense protestar contra la crema i la tala dels boscos, i sense demanar que es tornin a constituir, en una o altra forma, els guardes rurals que vigilin els camps i salvin els boscos del descuit d'uns i de les malvetats d'altres.

No creurem en la política forestal dels governs ni en l'èxit del cos, per molts títols distingit, d'Enginyers Agrònoms, si no veiem per endavant els boscos vigilats diligentment.

Què en treurem de la feina de tots els agrònoms oficials àdhuc multiplicats per cent, si es deixa malmetre i cremar impunement la riquesa forestal? És com si un pare de família treballés per augmentar el seu patrimoni i es deixés robar tranquilament els béns pels seus propis fills o els seus amics.

En una visita de fa molts anys feta a Alemanya, em fou possible de fer-me càrrec de com cuiden i vigilen allí els boscos. Ho direm amb dues paraules: es cuiden i vigilen com els jardins. Meravella veure-ho.

No demanem tant per als nostres boscos, però sí un poc de netedat, una vigilància ben sostinguda i assenyada.

Els qui hem contemplat els formosos boscos de Catalunya, a l'últim terç del passat segle i els veiem (millor dit no els veiem) avui dia, restem espavordits de la tasca destructora portada a cap des d'aleshores a la nostra terra. A aquest pas, el segle XX veurà desaparèixer aquest formosíssim mantell de Catalunya, d'on brollaren la salut, l'alegria i la riquesa nostrades.

Guaiteu al nostre veí, l'Aragó, i ens farem càrrec de què serà Catalunya a la volta d'un segle.

La desmoralització lliberal donà un cop mortal a la riquesa forestal, però la nostra deixadesa i la dels Governos que han ocupat el poder amb llur pèssima política forestal, la destruiran del tot.

Els llibres nous

Preguem als autors i als editors que vulguin que donem compte de l'aparició de llurs llibres en aquesta secció, que ens en remetin un exemplar.

ÉS PECAT ANAR AL CINE? — *Llibret de propaganda moralitzadora*, pel R. P. RAMON MARIA DE BOLÓS, S. J. — *Foment de Pietat Catalana*.

El nostre il·lustre amic, el docte Pare Jesuïta Ramon Maria de Bolós, ha escrit un llibret fortament interessant.

En la introducció es llegeix: "Crec que seria difícil trobar un confessor o Director d'ànimes al qual no se li hagi adreçat alguna vegada la pregunta que encapçala aquest llibret i li serveix de títol". Aquesta declaració és ben justa.

El cinè és un espectacle que cada dia té més adeptes, i per això són molts els que es pregunten si és o no pecat.

El Pare Bolós, en llenguatge planer per tal que estigui a l'abast de totes les intelligències, va desenrotllant admirablement el tema, posant de relleu la frivolitat de la nostra gent i els perills del cinè.

Es una obreta que hauria d'introduir-se a totes les escoles i a totes les entitats on hi ha nuclis de joves, que són els que més fàcilment es deixen suggestionar per l'atracció misteriosa dels artistes de cinè.

"Foment de Pietat Catalana" ha fet molt bé de publicar un llibret tan interessant, que resoldrà molts dubtes als que no saben si poden o no anar al cinè.

SÉRIE DE DICCIONARIS MANUAUS

Diccionari Català - Castellà

Preu: 7 pessetes

Diccionari Català - Castellà

Preu: 7 pessetes

d'acord amb les normes de
l'Institut d'Estudis Catalans

per

J. CIVERA I SORMANI

Es venen a totes les bones llibreries. Diposit: Im premta Ràfols, Portaferrissa, 15

El que passa

ESPANYA ENDINS

Ha despertat natural expectació l'anada d'En Primo de Rivera al Marroc, on gràcies a Déu, les càbiles han donat per acabada l'ofensiva.

Ara és hora de posar fi a aquest mal negoci.

Aquest és el clam de tota Espanya. Prou Marroc!

Un Decret-llei ha posat en vigència l'Orde-nació ferroviària que tots els elements interessats, si s'exceptua l'element *pagà*, formularen després de llargues i pesades discussions.

I foren llargues i pesades perquè cadascú buscava, naturalment, el seu profit, i tots plegats volien fer el miracle de realitzar, sense sacrificis, millors apremiants i avenços necessaris en el ram de ferrocarrils.

Posada en vigència l'O. F., vindran els conflictes i plouran les queixes. Prepari's tothom a portar aquesta nova creu en forma d'augment de tarifes, o de mals serveis, o de l'ajornament dels plans ferroviaris acaronats temps ha.

El nou Estatut Municipal, en comptes d'un Reglament general per a la seva execució, en tindrà un per a cada capital. Caldrà reconstituir a tota pressa l'Escola de Funcionaris Municipals (tan injustament dissolta per la nova Mancomunitat), i posar una Escola d'aquest en cada Municipi, per aprendre la llei i els Reglaments, i aplicar-los assenyadament.

El recentment publicat sobre l'aspecte econòmic de l'Estatut, diuen els entesos que és fet a consciència i amb un ample sentit autò-nòmic. Més val així.

El diari més separatista de Madrid, l'"A B C", que indugudament, sens dubte, se les dona de diari oficiós, a darrera hora dona com un fet la pròxima liquidació de l'afer del Marroc.

Si Déu el fes profeta!

Les cigarrereres han amenitzat aquests dies la política amb una vaga sorollosa, portada i guanyada molt gentilment.

També n'han guanyat temporalment una altre els miners asturians, pacíficament, podríem dir diplomàticament.

ESPANYA ENFORA

A aquestes hores s'està celebrant la Conferència de Londres. Es veu que corre pressa l'endegament de l'afer franco-alemany.

Herriot, socialista, arribà a Londres en tren especial, que no vol usar-lo ni el *Rex-Imperator* anglès, el més poderós del món.

Mac Donald, laborista, presideix en una majestuosa taula de ferradura (que no sigui simbòlica, per Déu!) l'areòpag diplomàtic mundial. Quantes coses diuen aquests fets...

No se sap bé del cert si Alemanya serà cridada a la Conferència de Londres. A Berlín confien poc de la Conferència, encara que estan disposats a posar lleialment en pràctica el raport Dawes, però d'una manera integral, a la qual cosa França es resistirà a causa de la política abassegadora de Poincaré, que resta en peu encara que ell, l'autor, estigui caigut. Es un fenomen ben francès aquest.

No passa certament així amb la política d'Herriot, caiguda per terra encara que ell resti dret. Perquè és bo saber que Herriot, no solament ha hagut de retirar la bandera de la política internacional esquerrana i posar-se sota els plecs de la bandera de Poincaré, sinó que s'ha vist obligat a suspendre indefinidament el trencament de les relacions diplomàtiques amb la Santa Seu, com també la política sectària que preconitzà, en pujar al poder, per a l'Alsàcia i la Lorena. Els catòlics d'aquella regió li han plantat cara i l'han fet tornar enrera.

I ara cal dir alguna cosa de Mussolini, més preocupat del que passa a la seva nació que dels resultats forçosament eclèctics, de la Conferència de Londres. El Duce italià ha contestat a les amenaces de violència dels seus enemics i a la guerra a mort que li ha declarat la Maçoneria (encara forta a Itàlia), limitant la llibertat de la premsa i amenaçant amb la violència si a la violència es vol recórrer. La Santa Seu, posada sempre al costat de l'autoritat, *etiam discolis*, dona una clara i sapient pauta als catòlics italians en aquestes difícilíssimes circumstàncies.

No són menys difícils les que sofreixen les dues nacions portugueses, d'aquí i d'Amèrica. El més prestigiós general portuguès s'ha cregut en el cas de parlar molt alt i molt clar al president de la veïna república portuguesa. El crim de sang que engendrà l'actual règim portuguès es veu que encara no està purgat...

La gran república brasilenya també veu hores amargants amb motiu de la revolució de l'Estat de Sant Pau, la causa de la qual no acaba de concretar-se. Senyals del temps?

D'ací i d'allà

A la Ronda de Sant Pere ja fa temps que hi fan obres amb motiu de construir una nova cloaca.

A tot arreu del món aquestes obres es fan de manera que no perjudiquessin els veïns, però aquí les companyies fan el que volen.

Com que rebenten canyeries i canonades, puja una bravada als pisos que no s'hi pot tenir nas.

Molts veïns amb aquesta calor han de tenir els balcons tancats, car del contrari s'asfixien.

Si les companyies no poden evitar aquests contratemps, almenys amb una regadora que reguin la terra fètida amb aigua de colònia o bé que donin als veïns caretes de gasos asfixiants.

* * *

L'Emili Vendrell ha cantat el Lohengrin al teatre Tivoli.

No acostumem nosaltres a parlar de coses de teatre, però ens plau que En Vendrell abandoni l'opereta infecta i es decideixi a cantar obres de gran volada.

En Vendrell cantà amb molta dignitat el Lohengrin.

Es clar que una part del públic restà una mica decepcionat, perquè és partidari dels tenors que sostenen un agut passejant per l'escenari i quan sembla que ja no poden més fan un crit estrident com si els fes mal alguna cosa.

Cal, però, confessar que En Vendrell ha triomfat.

Tant de bo que el públic s'acostumés a la bona música i refusés les obres infectes i substancials que tenen el monopoli als nostres teatres.

* * *

A tots els pobles manca aigua. Les fonts s'estronquen i minva la correntia dels rius.

Què farem si no plou?

Si vénen fortes calors i no tenim aigua, què beurem?

Els aiguaders no tindran altre remei que alçar el porró, si és que no s'acaba també el vi.

Només ens faltava això.

Prou bestieses que fan els homes donats a la beguda, que ara sols falta que tots ens tornem partidaris del vi.

* * *

Alguns polítics de Madrid han estat invitats a fer declaracions i tots diuen el mateix: que ara no volen dir res, que ja parlaran quan sigui hora.

Quan sigui l'hora vol dir que parlaran quan tinguin la seguretat que no pendran mal.

D'això se'n diu habilitat.

Alguns dels polítics entrevistats que pertanyen a l'esquerra i de vegades fan creure que són revolucionaris, quan desapareguin els lligams de la seva llengua, donaran mitings i diran al *pueblo soberano*: Heu estat uns covards! On éreu en aquells moments?

I potser algú respondrà: Buscàvem amb una llanterna on éreu i no us vàrem trobar enlloc.

* * *

Barcelona es troba en un estat que fa pena.

La Plaça de Catalunya sembla que hagi estat bombardejada.

Ara que comencen a asfaltar les Rambles la companyia del Metro les obre a l'acabament.

Quan els ciutadans de Barcelona podran passar pels llocs més cèntrics, amb tota tranquil·litat i sense cap mena de perill?

* * *

Tothom vol estar comprès en l'amnistia. Alguns presos governatius han adreçat una carta als diaris demanant que sigui decretada la seva llibertat.

L'Unamuno ha dit que no volia tornar a Espanya.

Sembla que anirà a Amèrica a donar conferències.

Dubtem que obtingui l'èxit que ell suposa.

L'Unamuno és un gramòfon amb un sol disc.

Es un tenor que canta sempre la mateixa ària i dona els mateixos aguts.

Quan un hom coneix la trampa, els jocs de mans no fan cap efecte.

Aquest número ha passat per la censura militar

Noticiari

Ha estat tramesa als Poders públics una instància demanant que els viatjants, representants, corredors i dependents de comerç i els assalariats de les professions liberals siguin exceptuats del pagament de l'impost d'utilitats. La signen el seu iniciador, el Centre de Viatjants i representants del Comerç i de la Indústria, i l'Associació de la Dependència Mercantil, Lliga de Corredors i representants, Secció P. d'Organització del C. A. de D. del C. i de la I. Associació de Viatjants del Comerç i de la Indústria, Gremi de Viatjants i Corredors del C. A. de D., Centre i Unió Mútua de Cobradors i Mossos, Unió Professional de Dependents i Empleats de Comerç, etc.

—La Junta de la Caixa de Lloguers, presidida pel seu Director Dr. Bargunyó, i la senyora baronesa de Quadras, es reuní al Palau Episcopal amb assistència de moltes de les senyores que cooperen a tan benèfica obra social. Adhuc atesa l'escassetat de les almoines en l'exercici de 1923-24 s'ha socorregut 850 famílies pagant 1,300 inquilinats i lliurant així a milers d'infeïços de veure's amb els mobles al carrer.

Poques obres avui dia tan lloables com aquesta i tan dignes de protecció.

—Amb motiu de la desaparició de tres nenes a Madrid i d'haver-se intentat cometre actes semblants, el Consell Superior de protecció a la infància ha dirigit una circular a les Juntes, interessant-les en gran manera la necessitat i el deure en què es troben aquests organismes oficials en el compliment de les lleis vigents, de prestar la més zelosa atenció per a combatre amb energia aquests gravíssims i punibles fets socials, requerint, a l'efecte, als pares, tutors i la societat a què compleixin llurs deures de protecció, d'humanitat i de defensa, en bé dels menors.

—Amb motiu d'haver-se arribat als 150 milions de pessetes en la quantitat que els imponents tenen dipositades a la Caixa Postal d'Estalvi, el seu Consell d'administració ho va celebrar en àpat íntim popular.

La Caixa Postal d'Estalvi és, avui, la Institució que té major nombre d'imponents. Actualment arriben a 520,000 en números rodons, figurant en primer terme, obtingut en les classificacions professionals, els nens menors de 14 anys, després les dones i els obrers, i després els empleats i els estudiants, els comerciants, els criats, els militars i els industrials, artistes, ad-

vocats, camperols, mestres, mariners, metges i propietaris, que són els principals clients de la Caixa de l'Estat.

—Havent acudit a la Federació d'entitats ciutadanes d'Espanya les Associacions de veïns i inquilins que hi són agrupats fent saber l'alarma produïda a totes les províncies per la disposició que dictà el director general d'ordre públic, concedint autoritat als porters de finques urbanes, donat que aquests freqüentment s'han utilitzat pels propietaris per a molestar als inquilins que no s'avenen a llurs abusos, el president d'aquella Associació, senyor Barrio i Maroto, elevà atenta instància que ha estat contestada pel director general de seguretat en un ofici en el qual es fa constar que el propòsit fou tan sols que tinguin caràcter d'auxiliars de l'autoritat als efectes de donar tota classe de facilitats a aquesta per a l'exercici del seu comès.

A part d'això, afegí, no tenen altres atribucions que aquelles que la llei d'enjudiciament criminal concedeix als ciutadans en el seu article 491.

—La ciutat d'Àvila s'ha consagrat coralment i oficialment al Sagrat Cor de Jesús. Els actes han estat solemnisssims i devotissims, presidint-los l'Il·lustríssim senyor Bisbe d'aquella diòcesi, l'inolvidable ex-director de l'A. P., Dr. N'Enric Pla i Daniel, a qui la teresiana ciutat estima tantíssim. Unim les nostres més afectuoses felicitacions a les innombrables que ha rebut per l'èxit d'aquesta fervorosa consagració, per ell promoguda i portada a terme de manera veritable.

—La Unió Professional de Dependents i Empleats de Comerç ha posat un selecte quadre de professors en el consell Consultori mèdicoquirúrgic gratuït que ha establert per al servei dels seus socis.

El govern italià ha decidit retirar el projecte de reglamentació del joc i sostenir l'actual règim de prohibició absoluta.

—El nombre d'empleats ha disminuït a Alemanya en més de quatre-cents mil aquest any. Es coneix que allí, com aquí, la plaga de l'empleomania, no coneguda entre les famoses plagues d'Egipte, ho envaïa tot, com la plaga de les mosques, v. g.

—A Anglaterra el colossal projecte de construcció de cases barates ensopega amb moltes dificultats que no sospitava ningú. L'esforç trasbalsarà bona part de l'economia del món del treball i pressuposa desplaçaments i mobilitzacions monstruoses. Es massa gran...

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijón i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; empenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colòmbia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dóna allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

Llegiu i propagueu

Catalunya Social

*Es el periòdic de més
circulació de Catalunya*

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Un any 8 pessetes
Semestre 4 »

Surt els dissabtes

EL
GARATGE SPORT
=
TÀRREGA

Té posat a la disposició dels visitants del Pirineu Català un esplendí servei de turismes i omnibus de lloguer a preus reduïdíssims, sols per facilitar excursions per conèixer les formoses comarques de les Centrals de Capdella i Sant Antoni i la xamosa Viella

LEGIA

ETIQUETA DE
LEGIA LIQUIDA
CASAMITJANA
LIQUIDA LIQUIDA EXTRA
CASAMITJANA
CASAMITJANA MENSUA
FABRICANTE
DELEGADO DE CASAMITJANA S.A. DE BARCELONA

CONEJO

REHUSAR BOTELLAS MAL TAPADAS

Catalunya Social

ADMINISTRACIÓ

Hores de caixa:

Matí, d'onze a una.-Tarda, de quatre a sis.

Per reclamacions i encàrrecs:

De vuit a una, i de tres a vuit.

Es molt convenient per a la bona marxa de CATALUNYA SOCIAL que els senyors subscriptors es posin al corrent de pagament. El mitjà és el giro postal.— *L'Administrador.*

FRANQUEO CONCERTADO

Atenes A. G. Provença, 167